

Література:

1. Бурило Ю. Правовий режим веб-сайту як засобу масової інформації в Україні. *Юридична Україна*. 2011. № 12. С. 26-30.
2. Вовк О. Б. Методи та засоби підвищення життєздатності веб-сайту як інформаційного продукту: автореф. дис. канд. техн. наук: 05.13.06. М-во освіти і науки України. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів, 2013. 20 с.
3. Кононець Н. В. Веб-сайт як інформаційний ресурс навчального закладу – крок до якісної освіти. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2016. № 1. С. 21-26.
4. Кононець Н. В. Педагогічні інновації вищої школи: ресурсно-орієнтоване навчання. Педагогічні науки : зб.наук. праць. Полтава, 2012. Вип. 54. С. 76-80.
5. Поради щодо покращення веб-сайту. URL: <https://support.google.com>.
6. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. Київ, 1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/3792-12/ed20170426>.
7. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради, 2017. № 38-39.
8. Філінович В. В. Веб-сайт як особливий об'єкт права інтелектуальної власності: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2015. 19 с.

*Розвод Еліна Вадимівна, кандидат філологічних наук,
доцент, Волинський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк
ORCID: 0009-0000-3397-1688*

СИСТЕМА ТЕХАТТРИВУТОР ЯК ІНСТРУМЕНТ ПАРАМЕТРИЗАЦІЇ ТЕКСТІВ

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-2104/>

Сучасність змушує нас усвідомити важливість культури роботи з текстом, особливо в аспекті фільтрації, опрацювання та засвоєння закладеної в ньому інформації, яка іноді є результатом вторинної або третинної інтерпретації. Це також спонукає до осмислення тих механізмів, які не лише характеризують творче ставлення до мовленнєвого твору, а й можуть слугувати цілям навмисного викривлення фактологічних даних, історичної пам'яті та руйнування ціннісних орієнтирів особистості.

Параметризація – це процес виявлення референтного діапазону метрик обмеженої кількості параметрів для класифікації текстів певного типу, жанру або складності.

Американський лінгвіст Дуглас Байбер стверджує, що лінгвістичні параметри мають певний розподіл у текстах різних типів. Різномірневі за складністю тексти та різними предметними областями можуть бути описані

за допомогою достатнього набору параметрів, метрики яких є стабільними величинами [1].

У дослідженні розглянемо вебзастосунок TextAttributor 1.0, який розроблений фахівцями Київського національного університету імені Тараса Шевченка для автоматичного лінгвостатистичного аналізу українськомовних медійних текстів. Він дозволяє користувачам аналізувати тексти за різними параметрами: кількість слів, речень, обсяг словника та інші. Система також генерує експертний висновок та надає графічне уявлення стилеметричного порівняння текстів з еталонними характеристиками українського медійного стилю.

До основних функцій TextAttributor 1.0 належать [3]:

1. *Лінгвостатистичний аналіз*: система аналізує введений текст за 18 статистичними параметрами, надаючи детальні дані про його структуру та мовні особливості.

2. *Експертний висновок*: генерує експертний звіт на основі проведеного аналізу, що може бути корисним для дослідників та фахівців у галузі лінгвістики.

3. *Стилометричне порівняння*: дозволяє порівнювати один або два тексти з еталонними характеристиками медійного стилю української мови, що є корисним для встановлення авторства або аналізу стилю.

4. *Модуль «Порівняння атрибуції текстів»*: визначає ступінь схожості між двома обраними користувачем текстами, що допомагає у завданнях встановлення авторства.

5. *Модуль «Лінгвістична експертиза токсичності тексту»*: надає систематизовані лінгвістичні та статистичні дані про токсичність українськомовного медійного тексту.

Система обчислює 18 статистичних параметрів, з яких перші три є кількісними даними про обсяг словника, тексту та кількість речень у тексті. Також окремим рядком подано кількість слів аналізованого тексту, які не оброблені системою. Ці слова не входять до числового значення обсягу слів тексту і можуть свідчити про похибку лінгвостатистичного дослідження. До таких слів належать, до прикладу, діалектизми, русизми, okazionalizmi. Наступні 15 параметрів – статистичні індекси, згруповані таким чином [3]:

1) за формальними та граматичними лінгвістичними ознаками обчислювальних одиниць:

- кількісне співвідношення слів реєстру словника та обсягу текстових слововживань;
- кількісне співвідношення лексико-граматичних класів слів (частин мови) у тексті;
- кількісне співвідношення словосполучень та речень у тексті;

2) за психолінгвістичними ознаками;

3) за семантичною ознакою негативним сентиментом тексту.

Актуальне дослідження ґрунтувалось на прикладі аналізу новинного дискурсу за такими параметрами: кількісного співвідношення слів реєстру

словника та обсягу текстових слововживань, кількісного співвідношення словосполучень та речень у тексті та кількісного співвідношення лексико-граматичних класів слів у тексті. Результати аналізу тексту відображені у вигляді рисунків [2].

Назва тексту	Статус	Речень	Слів
Наша поведінка у соцмережах: як ми можемо нашкодити собі та іншим	Оброблено	119.00	1,181.00

Рис.1.

Статистичні параметри кількісного співвідношення слів реєстру словника та обсягу текстових слововживань:

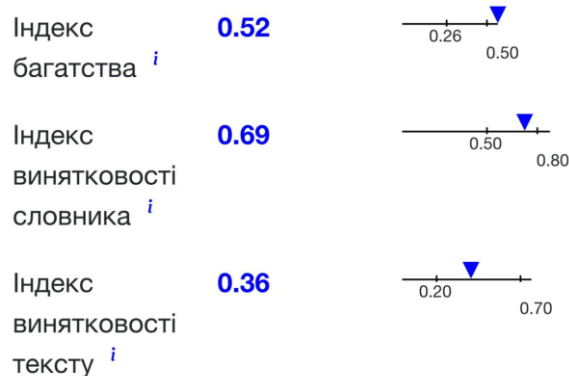

Рис.2.

Статистичні параметри кількісного співвідношення слів реєстру словника та обсягу текстових слововживань (Рис.2.):

1) індекс багатства (i_b) – виражає відношення обсягу словника до обсягу тексту, свідчить про різноманітність словникового запасу; обернено пропорційний довжині тексту, тобто, що довший текст, то потенційно менше з'являється в ньому нових слів;

2) індекс винятковості тексту (i_{vt}) – виражає відношення кількості слів-гапаків, що зустрілися в тексті один раз, до обсягу тексту – свідчить про лексичне обмеження / лексичне багатство тексту;

3) індекс винятковості словника (i_{vl}) – виражає відношення кількості слів-гапаків, що зустрілися у тексті один раз, до обсягу словника – свідчить про лексичне обмеження / лексичне багатство словника.

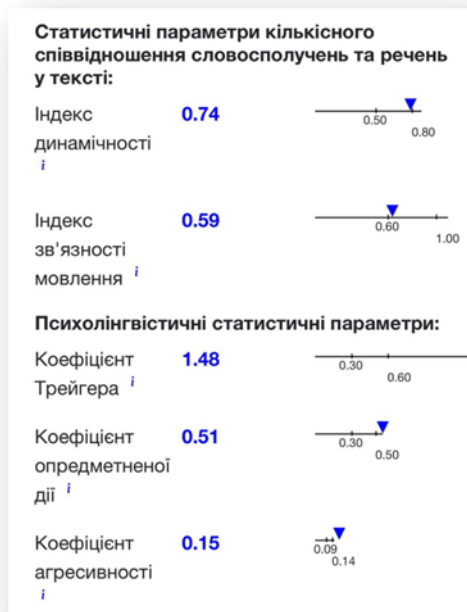

Рис.3.

Статистичні параметри кількісного співвідношення словосполучень та речень у тексті (Рис.3.):

1) індекс динамічності (*idyn*) – виражає відношення суми дієслівних словосполучень (дієсл.+імен.) + (дієсл.+присл.) + (дієприсл.+імен.) + (дієприм. + присл.) до суми іменних словосполучень (імен. + імен.) + (прим. + імен.), вказує на статичність/динамічність тексту, повільне/стрімке розгортання подій;

2) індекс зв'язності мовлення (*izv*) – виражає відношення суми кількості прийменників та сполучників до кількості речень у тексті, свідчить про високий/нормальний/низький рівень зв'язності між описуваними подіями, явищами, ситуаціями.

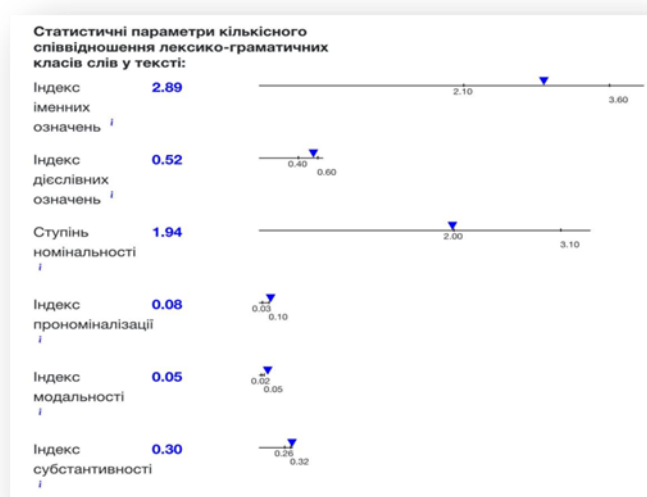

Рис.4.

Статистичні параметри кількісного співвідношення лексико-граматичних класів слів у тексті (Рис.4.):

1) індекс іменних означень, або епітетизації, (*ііо*) виражає відношення суми вживань іменників до суми вживань прикметників – свідчить про ступінь епітетизації тексту: що менше іменників, то вищий ступінь епітетизації;

2) індекс дієслівних означень (*ідо*) – виражає відношення суми вживань прислівників до суми вживань дієслів – свідчить про ступінь вияву ознаки дії в тексті;

3) ступінь номінальності (*stn*) – виражає відношення суми вживань іменників до суми вживань дієслів – свідчить про ступінь номінальності тексту;

4) індекс прономіналізації (*ipro*) – виражає відношення кількості особових займенників до обсягу словоформ тексту, визначає ступінь кореферентності тексту;

5) індекс модальності (*imod*) – виражає відношення кількості часток до кількості слів у тексті – свідчить про ступінь емотивності тексту;

6) індекс субстантивності (*isub*) – виражає відношення кількості іменників до обсягу слововживань тексту – свідчить про насичення тесту іменниками, статичність стилю.

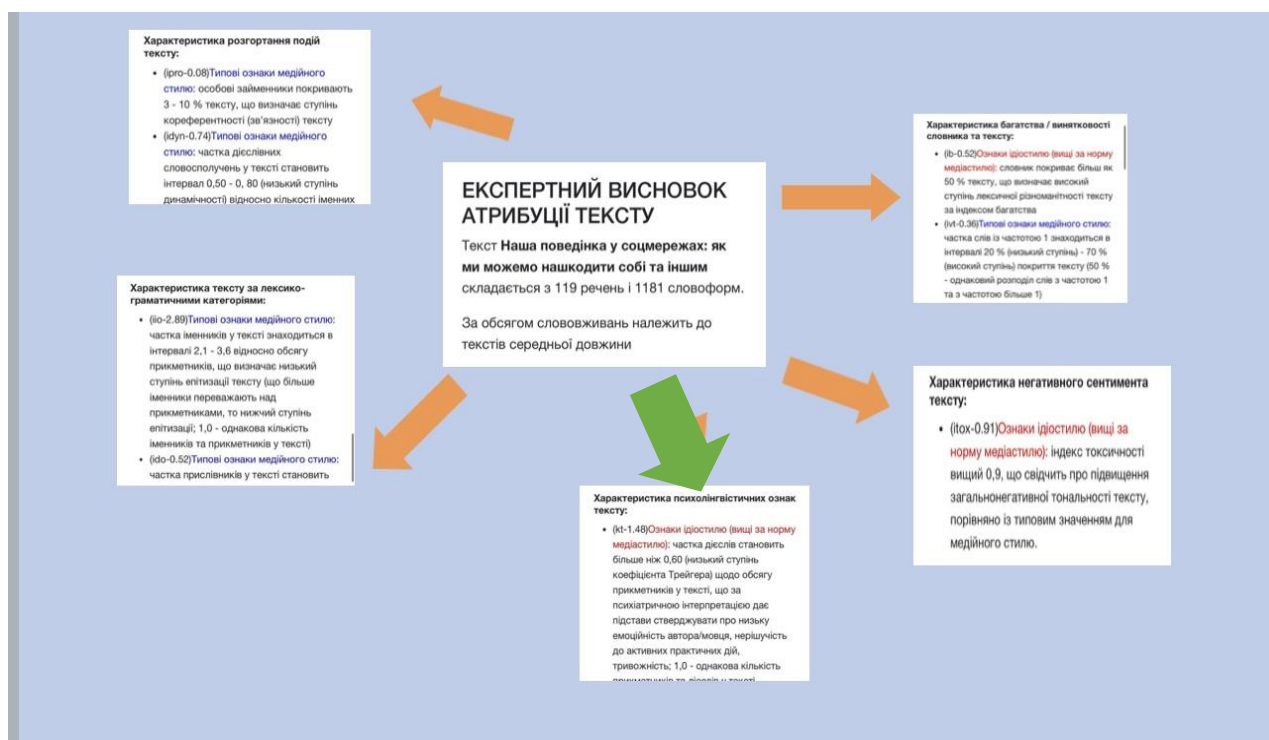

Рис.5.

Отримані результати чітко демонструють (Рис.5.), що моніторинг концептуального простору є важливим для виявлення нових форм деструкції в масмедіа, а також для створення вдосконалених систем для роботи з потенційно небезпечними текстами із застосуванням нейромереж і машинного навчання. Запропонована параметризація медіадискурсу дозволяє виявити та здійснити комплексну ймовірну оцінку можливих ризиків щодо потенційних цілей інформаційних атак.

Література:

1. Susan Conrad, Douglas Biber. Register, Genre, and Style. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 420 p.
2. TextAttributor 1.0. (2024) [in Ukrainian]. <http://ta.mova.info> (date of application 10.01.2025).
3. TextAttributor: User manual. (2024) [in Ukrainian]. <http://ta.mova.info/instructions>

*Ткаченко Віталій Андрійович, аспірант 1 курсу,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, місто Київ
ORCID: 0009-0004-5812-5313*

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА СИСТЕМ БЕЗПЕКИ У ФРЕЙМВОРКУ BLAZOR

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-2095/>

У статті проведено комплексний аналіз систем безпеки фреймворку Blazor, який є сучасною технологією для розробки веб-додатків від Microsoft. Досліджено архітектурні особливості Blazor Server та Blazor WebAssembly з точки зору безпеки, проаналізовано вбудовані механізми захисту та потенційні вразливості. Особливу увагу приділено методам забезпечення безпеки, включаючи налаштування автентифікації, захист від CSRF-атак та безпечне зберігання даних. Розроблено практичні рекомендації щодо підвищення рівня безпеки Blazor-додатків та запропоновано перспективні напрямки подальших досліджень у цій галузі.

У сучасному світі веб-додатки стали невід'ємною частиною бізнес-процесів та повсякденного життя користувачів. З розвитком технологій зростає і складність кіберзагроз, що робить питання безпеки веб-додатків надзвичайно актуальним. Особливої уваги заслуговує аналіз безпеки нових технологій, серед яких важливе місце посідає фреймворк Blazor від Microsoft.

Blazor представляє собою інноваційний підхід до розробки веб-додатків, що дозволяє створювати інтерактивні користувацькі інтерфейси з використанням C# замість JavaScript. Ця особливість не тільки спрощує розробку для .NET-розробників, але й створює нові виклики з точки зору безпеки, оскільки традиційні механізми захисту веб-додатків потребують адаптації до особливостей архітектури Blazor.

Метою даного дослідження є комплексний аналіз систем безпеки у фреймворку Blazor, виявлення потенційних вразливостей та розробка рекомендацій щодо їх усунення. Основними завданнями є дослідження